

ANY III.

PALAMÓS, JANER DE 1916.

NÚM. 26.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 3 pessetes l'any; Estranger, 5 francs.

MINISTERIO DE CULTURA

ALFOMBRES - TAPICERÍES

Tot quant se fabrica a Europa per a decorar, se troba en els
GRANS MAGATZEMS AL ENGROS I AL DETALL

Blanco y Bosch, de Barcelona

Plaça de St. Jaume, Call 21, S. Honorat, 1 i 3
i Fruita, 2. TELEFON 190.

Grans existències.

Últimes Novetats.

Preus sens competència.

Importació directa de Tapiços, Smirna i Perses (Orient). Últimes creacions, estil antic, en Damasc, Velluts, etc. Jocs complets de Cortinatges, Stores, *Visillos* i Cobrellits de Tul i Puntetes per a Dormitori.

Tapets, Pells, Mantes, Edredons.
Tallers de Roba Blanca per a taula i llit i demés articles de Llenceria, Gèneros de punt, Camiseria i Equips per a senyor i senyora.

NOTA. *Es convenient per a les carpetes saber les mides de l'habitació.*

Tenda LA REINA

— DE —

NICET CASANOVAS

SASTRERÍA i Confeccions. Varis gèneres de punt. Cotilles alta novetat. Models fabricats especialment per a la casa.
CENTRE : DE : REPRESENTACIONS

Transports i càrrega - Carruatges de lloguer
Ordinació de Palamós a Caldas de Malavella i vice-versa.

Diariament Aigua de Caldes a 10 cèntims lltre i a preus econòmics a qui la recomani per a banys.

JOAN OLIVER

Passeig del Cementiri, 24 i 26. PALAMOS

CASANOVAS

= SASTRE =
PALAMÓS

Ramón Casas

MODERNA TECNICA DE PIANO
- TEORIA - SOLFEIG - CANT -

ESCALA DE QUINTES de BARBEREAN,
modernament reformada per
— GEVAERT i E. MORERA.

LLIÇONS particulars i a domicili.

Fusteria i Ebanisteria

— DE —

J. Marull Agustí

LA MÉS ANTIGA I ACREDITADA

Carrer de Munt, 21

NOTA important: Aquesta casa se fa càrrec de tot el servei funerari.

CONFITERIA

DE

Josep BARNACH

Turrons i Neules de tota classe.

TURRONS DE CREMA

especialitat de la casa.

Carrer Major, 38. Palamós

Magatzem de Maquinaria i Articles per a les Arts Gràfiques

Ceferí Gorchs i Esteve

Rambla de Catalunya, 91.

BARCELONA

Existència de Màquines d'Impremta de les més petites a les més grans.
Màquines de cosir amb fil-ferro, corxets, fil textil. Màquines d'encolar.
Màquines de Monogrames en relleu. Imposicions de ferro. Tipos,
Blancs, Filets de coure, Comodins, Caixes, etc.

PREMI EXTRAORDINARI DE L'EXM.
AJUNTAMENT DE BARCELONA ::

GRAN VARIETAT EN OBJECTES
PER A REGALO :: :: :: ::

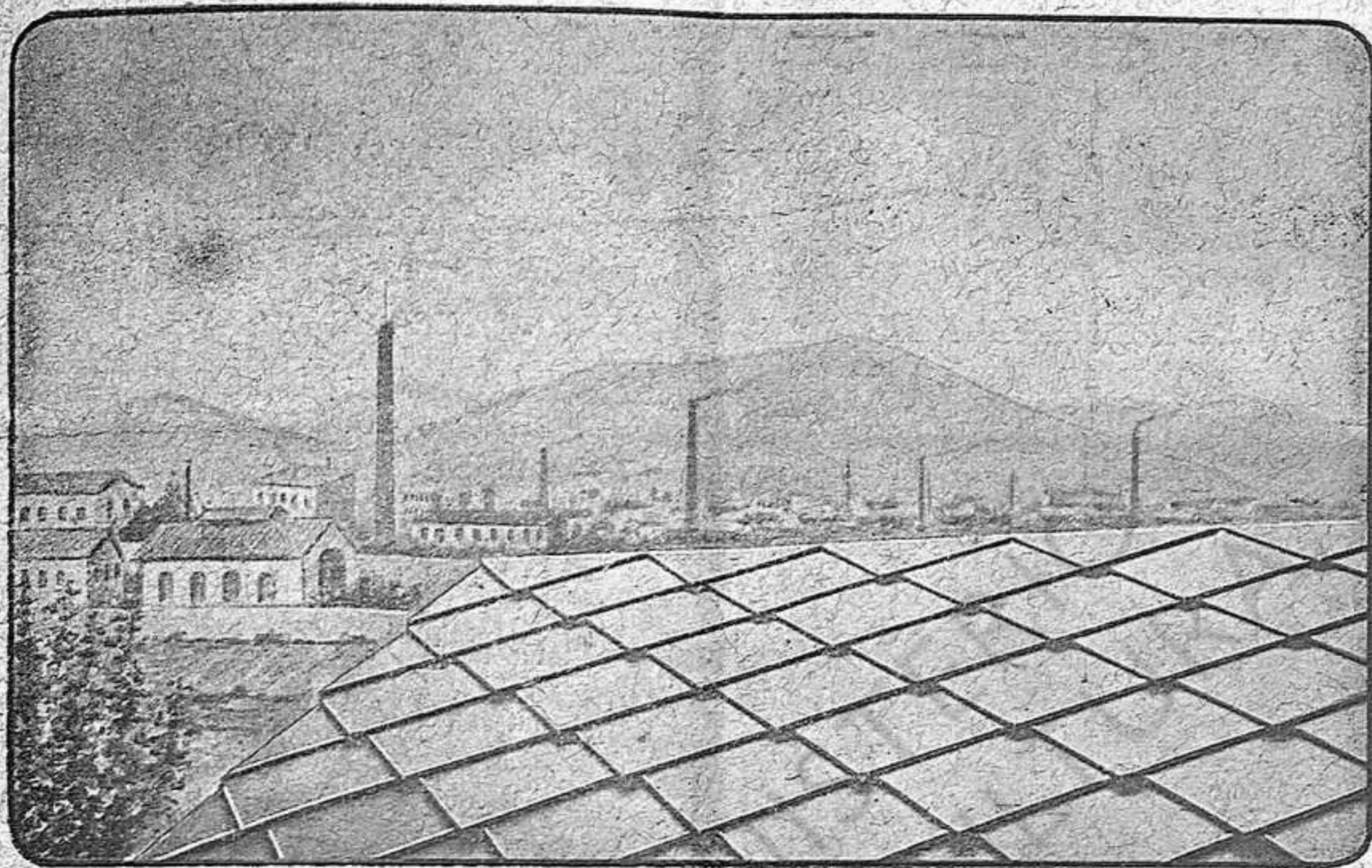
IMMENS ASSORTIT DE MARCS
:: :: :: :: I MOTLLURES
A PREUS SUMAMENT :: ::
:: :: :: :: :: BARATOS

SALONS I DESPATX: PASSEIG DE GRACIA, 18. — TELEFON 3.228.
TALLERS: C. UNIVERSITAT, 112. — TELEFON 7.359. — BARCELONA

“ROCALLA,,

Plaques de Ciment i Amiant comprimit
per a tota classe de TEULATS

La coverta més econòmica

La coverta més sòlida i duradera

Model de coverta

DEMANAR PREUS
I DETALLS, a

JOSEP ESTEVA, Duc de la Victoria, 14. - BARCELONA

Fàbrica a vapor d'Anissats i Licors

JAUME CATÀ

PONT MAJOR - GIRONA

ANIS

“Del Amor,,

D'exquisit aroma, agradable paladar, i molt digestiu.

ESTOMACAL

“Del Amor,,

Molt recomanat per varies emi-
mències mèdiques. Priva totes
les malalties infeccioses i de
l'estómac.

ROM
«PEPITA»

VERMUT
«ESPAÑOL»

CONYAC
«PEPITA»

GRAN TALLER DE CERRELLERIA

D'EN

JOSEP RAMIÓ

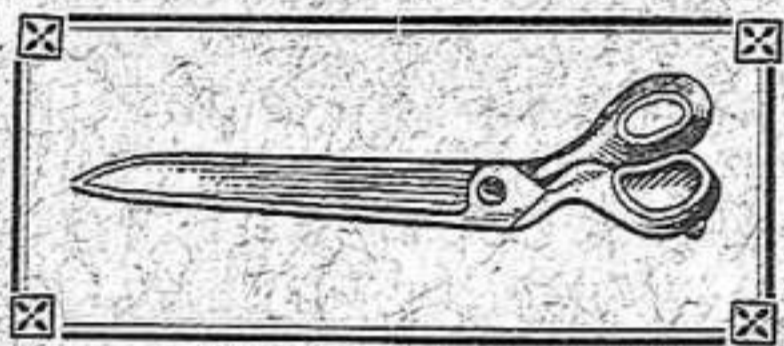
Plaça de la Murada, 4 :: PALAMOS

Construcció i reparació de màquines de totes classes, especialment per a la indústria suro-tapera : Instal·lació de molins de vent, bombes per a aixecar aigua, etc.

ACCESSORIS PER A MAQUINES DE TOTES CLASSES

A. ROSELLÓ

SASTRE

NOTARIES, 16

Ultimes novetats

WERTHEIM

Màquines per a cosir i brodar.—Rectilínees per a fer mitges i altres genres d'aquest punt.— Son ben conegudes en tot el món per la seva

marxa silenciosa, sa perfecció incomparable, sa afinació extremada i son moble elegant;

Reuneixen tots els perfeccionaments més recents i constitueixen un article de primera novetat. Vendes a plaç i al comptat.

Direcció general: Aviñó, 9 **BARCELONA**

Representants en tots els pobles. - A Palamós:

OLAGUER LLORENS

Cervantes, 26 i Carretera Girona, 25.

PALAMÓS

Aliments per a Regimen Dietètic i Diabètic, de la casa
MANUEL FRERES de Lausanne (Suïça) i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades
en el Convent de LA TRAPA
pels RR. PP. CISTERCENCES.

DIPOSITARIS
EXCLUSIUS: **PAGÈS I ROCAFORT** (Successors de
A. MASSANA)
Carrer de Fernando VII, 14. **BARCELONA**

Papers de Lija - Teles d'Esmeril

**Discs paper de Lija per a la
fabricació dels taps de suro.**

10 MEDALLES EN VARIES EXPOSICIONS

Marimon i Debray, S. en C.

BARCELONA Carrer Dos de Maig, 254.

Gran saló de en-
llustra-bòtes de **Isidro Bernis**

Se compon tota classe de calçat per deteriorat que sigui. Elegancia, exacti-
tut i economia. Gran assortit de CREMES de les millors marques, figurant-
hi l'acreditada marca DANDY, la qual suavitza el cuir fins a l'extrem de
quedar impermeable. No sofriu més dels ulls de poll: Useu els pegats que
ven aquesta casa i amb vuit dies quedareu curats.

Carrer de Notaríes, 25. **PALAMOS**

EXQUISITO LICOR
CALISAY

TÓNICO

APERITIVO

ANIS "CRIOLLA
y Rhum VICTORIA"

Licor Ferro - Quina
CALISAY

Exquisit i suau licor de sa-
bor agradable i de puresa
garantida.

Composició aprovada i re-
comanada per varis Labora-
toris Municipals i nombro-
ses eminencies mèdiques.

Beguda higiènica ideal, de
fama mundial.

El seu ús facilita les digestions penoses, fortifica el sistema
nerviós i retorna les energies i forces perdudes a l'organisme
debilitat per malalties o treballs excessius.

Premiat en totes les exposicions i
concursos nacionals i estrangers.

POT DEMANAR-SE
PER TOT ARREU.

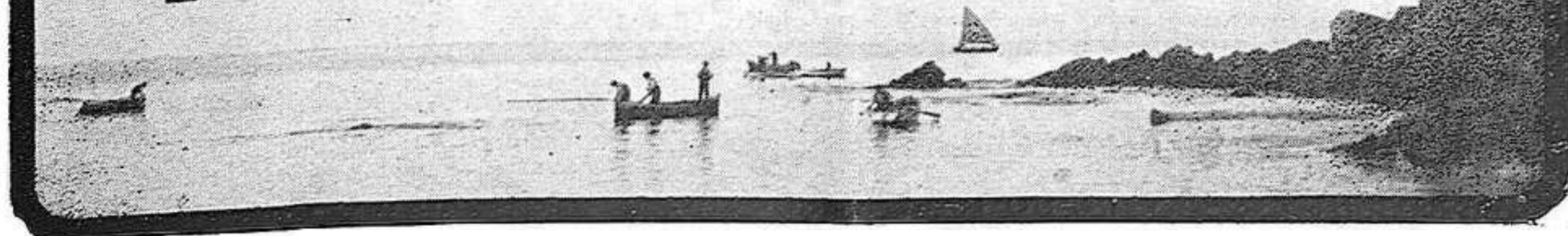
Viuda i fills de Magí Mollfuleda

ARENYS DE MAR (Barcelona)

Tingueu compte amb les falsificacions.

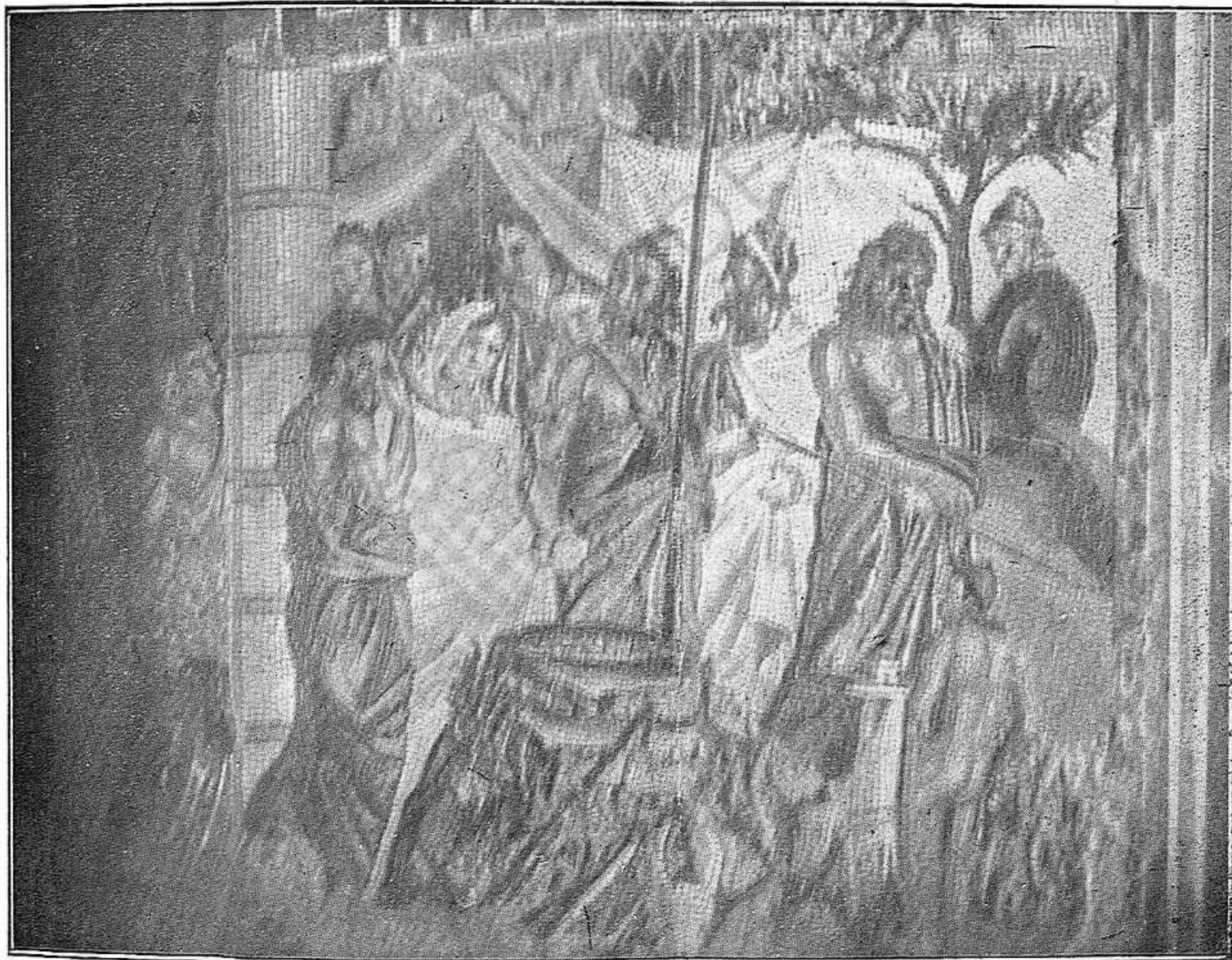
Rebutgeu les imitacions.

MARINADA

H. Roger i Crosa

MINISTERIO DE CULTURA

MOSAIC D'AMPURIES REPRESENTANT EL SACRIFICI D'IFIGETIA.

Clixè d'en
Joan B. Camós.

Les Bones Festes

Avui és el meu sant
 i en va mos ulls la cerquen,
 ja no és el seu petó,
 com cada any, que em desperta,
 que és el crudel neguit
 de no tenir-la an ella.
 Me'n vaig al cementir
 que és un lloc que m'alegra;
 m'acosto al marbre blanc
 que ses despulles vetlla
 i me sembla sentir
 que em don les bones festes.
 Me'n vaig arreu al hort
 i em sembla una quimera:
 encara hi veig els llirs
 que va plantar-hi ella.
 Aspiro llur perfum
 que em dóna l'ubriaguesa,
 com si fos, ¡ai! l'halè
 d'aquells llavis que reien
 quan venia aquest jorn
 i que avui ja no'm besen
 ni me porten consol
 en mes fondes tristeses
 ni me parlen d'amor
 ni puc veure com resen.

Cadaqués 18 de Juliol de 1915.

FREDERIC RAHOLA.

La llengua catalana

Hi ha una relació íntima entre la manera de ser, de pensar i de sentir de un poble, i el llenguatge de que se serveix per a exterioritzar les idees i els sentiments.

Tant és aixís, que, com diu en Prat de la Riba, la llengua emmotlla i educa l'intel·ligència del qui la parla habitualment.

La llengua materna, doncs, és la més apta i la més propia per a expressar

les idees i sensacions, perquè l'anem aprenent al mateix temps que se van desenrotllant les facultats del nostre esperit.

Les idees no es comprenen sense les paraules. Quan nostra intel·ligència se possessiona d'una idea ja li dóna la forma de la paraula, i aquesta pertany a l'idioma que parlem habitualment.

Si aquest és el mateix que havem après de petits, sense que en l'escola s'hagi perdut aquest costum, el llenguatge nostre té una unitat característica i no ens posa cap obstacle a la manifestació de les idees.

L'aventatge dels pobles que en tots els aspectes de la vida usen la mateixa llengua, és, doncs, innegable, venint els fets a confirmar les raons exposades anteriorment. Aquest avantatge és tan gran, que els pobles forts no se'l deixen pendre; i aquells qui es troben sotsmesos a un altre, si conserven la consciència de llur personalitat, no sols parlen habitualment llur propi idioma, en el sí de la família i en la vida privada, sinó que treballen per a que en l'escola i en tots els actes oficials sigui també habitualment parlat, com a dret que li deu ser reconegut, i com un avantatge gran per a la cultura.

Es clar que no totes les llengües tenen aptitud per a expressar les idees i sentiments en totes les manifestacions de la vida, però la voluntat del poble pot fer-li adquirir aquesta aptitud, o pot fer-li perdre part de la que té, i a aquestes diferents actuacions que prenen els pobles, les més de les vegades portades d'una manera instintiva, se deu el naixement i mort de les llengües, i llurs evolucions i transformacions. Però sempre el caràcter d'un poble imprimeix un segell especial al llenguatge, tant si aquest és purament tradicional com si emmatlleja paraules a altres llengües; perquè la forma d'expressar les idees respòn a la manera de concebir-les.

La llengua llatina imposada a tots els pobles subjectes a Roma, no desaparegué amb la caiguda de l'Imperi romà, sinó que continuà essent l'idioma de la gent il·lustrada, savis i legisladors. Però els diversos pobles sotsmesos, que mai l'havien parlada amb la puresa dels romans, en evolucionar, l'anaren modificant cada dia més, arribant a formar noves llengües que, de moment, se limitaren a la vida familiar, fins que els poetes, primer, i totes les persones il·lustrades, després, hi trobaren la manera d'expressar-se en tots els aspectes.

La llengua catalana feu com totes ses germanes, i tal volta primer que elles arribà a ser la parla dels poetes, dels filòsofs i dels historiadors i dels legisladors, conservant sa preponderància mentres Catalunya fou mestressa d'ella mateixa i exercí una hegemonia en el mar llatí.

Amb la decadència de Catalunya, decau l'idioma, que es reduí a la vida familiar de les classes populars.

L'aristocràcia i els intel·lectuals consideraren nostra llengua com de casta inferior i destinada a desaparèixer, contribuint-hi notablement l'unitat de la monarquia espanyola, per la tendència que té tota societat a constituir per

ella mateixa una llengua, o, al menys, una forma determinada de parlar que uneixi més íntimament sos membres components, i al unir-los entre sí, els separi dels demés; tendència que impulsa als Estats constituïts per pobles de diferents idiomes, a fer tots els esforços imaginables per a obtenir, adhuc usant medis violents, la desitjada unitat de llengua favorint l'expansió de la que adopten com a oficial i combatent les altres fins a corrompre-les i fer-les desaparèixer.

El renaixement econòmic de Catalunya i la supremacia que en aquest aspecte té sobre les altres regions espanyoles, ha fet que, poc a poc, anés adquirint la consciència de sa propia personalitat i, com a conseqüència lògica, s'ha produït el renaixement de la llengua catalana.

Noti's bé la manera com han passat els fets.

Les classes superiors són les qui primer se desnacionalitzen. Enlluernades per les glories de la monarquia que se fa poderosa correlativament a la decadència de Catalunya, consideren totes les manifestacions vitals d'aquesta com d'una categoria inferior, circumstancia que fa que menyspreïn la parla catalana, la qual, de mica en mica, va reduint el cercle on se manifesta; i, quan les classes inferiors s'instrueixen, se'ls imposa una parla que no és la que habitualment parlen, començant-se aixís a corrompre, i descendint, per tant, en estima, fins a ser considerada com a dialecte.

Però, en aquest moment, les classes superiors en l'esfera intel·lectual reaccionen; els poetes i literats donen una forta empenta a la parla abandonada, els historiadors i juristes segueixen el nou moviment: i per fi, els filòlegs l'estudien i la purifiquen de tal manera, que avui té aptitud per a ser l'expressió fidel de totes les manifestacions intel·lectuals.

Aquesta aptitud justifica la conveniència de no trencar l'unitat característica del llenguatge, procurant que el que havem après de petits sigui el que serveixi sempre i en tots els ordres per a la manifestació de les idees.

D'aquesta manera la formació del nostre esperit tindrà un caràcter d'unitat favorable a la cultura.

Si, desgraciadament, haguéssim arribat a corrompre la parla gloriosa en que foren escrites les Costums de mar, i se trobés sense aptitud per a les manifestacions científiques, literaries i artístiques, i inepte, per tant, per a l'escola, seria de desitjar que el dualisme desaparegués, abandonant la parla materna, cosa a la qual la naturalesa oposa sempre una gran resistència, perquè és molt més difícil la mort d'un llenguatge parlat pel poble, que la de l'idioma usat per la gent docta.

El dualisme de llenguatge entre la llar i l'escola no és cap aventatge, com erradament creuen alguns, perquè no se'n sab cap amb perfecció i se té, per tant, dificultat en l'expressió de les idees. Al contrari, sabent bé l'idioma matern se fa molt més fàcil l'estudi dels altres.

No cal anar a buscar-ne la prova en aquells qui s'espatrien sense posseir un coneixement perfecte de la llengua patria, qui, adhuc aprenent l'idioma del país on s'estableixen, no parlen bé ni l'un ni l'altre. Sense sortir del nostre país, l'experiencia ho acredita: escriuen i parlen molt millor el castellà aquells qui saben escriure i parlar bé el català.

No és sols, doncs, per a complir les obligacions i exercir els drets que la qualitat de catalans mos dóna que hem de conrear amb amor la parla que la nostra mare mos ha ensenyat, sinó també per la propia conveniencia, i, sobre tot, pel deure que tenim d'utilitzar els mitjans més necessaris per a elevar el nostre nivell moral i intel·lectual.

Hi ha que desenganyar-se: els catalans qui no s'han espatriat d'una manera definitiva, no han arribat mai a dominar la llengua castellana.

Es, doncs, altament convenient que honorem la nostra, fent que sigui la parla habitual en tots els moments de la vida: honor que deuríem donar-li, també, atenent sols al punt de vista moral del compliment de les nostres obligacions.

Més se li deuen aquestes honors com més atacada se veu.

A cada embestida d'aquells qui no comprenen una societat constituïda sense unitat de llenguatge, cal respondre afirmant més i més la voluntat d'estendre el domini de la llengua materna.

La diada de la llengua catalana, no respòn a altre objecte.

MARINADA s'associa a ella com és molt natural, i fa vots per a que, sens perjudici de l'estudi de les altres llengües i de l'ús de les mateixes quan convingui, sigui sempre la catalana la usada habitualment per nosaltres en tots els aspectes de la vida.

31 de Desembre de 1915.

MARTÍ ROGER.

Del recordatori d'una primera comunianta

Quan Jesús Sacramentat
sia al teu cor devallat,
jo, de tu, un prec li faria:
—Diví Senyor—li diria—
blanca duc la vestidura,
la meva animeta és pura,
i blanques les roses són
que coronen el meu front.
¡Oh senyor, diví Senyor!
Serveu aquesta blancor
dintre de l'ànima mia.

Que sempre més, blanca sia
 com la llum de les estrelles,
 com els flocs de les ovelles,
 com la flor del gessamí,
 com l'ala d'un serafí,
 com el lliri i com la neu.
 Bon Jesús que m'escolteu
 dintre la blancô abscondit.
 d'aquesta Hostia, que ara tanca,
 com un Sagrari, el meu pit:
 ¡serveu-me l'ànima blanca!

MANUEL FOLCH I TORRES.
 Mestre en Gai Saber.

El suro i la seva aplicació per a tapar el vi escumós.

(Continuació).

Descripció de la màquina per a provar els taps, de J. Salleron. — Heus aquí la descripció de la màquina que és quasi universalment emprada avui dia per a la verificació industrial dels taps de suro.

A B (fig. 10) dipòsit de planxa de ferro estanyat, amb parets molt resistents, d'aitals dimensions, que hi queben, segons les necessitats, 2.500, 5.000 ó 10.000 taps.

Una obertura O, feta damunt del dipòsit, permet l'introducció dels taps sotsmesos a l'experiència; aquesta obertura es tanca hermèticament per mitjà d'una cobertora autoclave.

Dessota el dipòsit hi ha dues grans aixetes R, R', una de les quals R' condueix l'aiga d'una canalització qualsevol, mentres que l'altra R permet buidar el dipòsit. Una petita aixeta r, a dalt de tot de l'aparell, deixa escapar l'aire contingut dintre el recipient A B quan hi arriba l'aiga, i, al contrari, li deixa tornar entrar quan aquest mateix dipòsit se buida. Una quarta aixeta posa el recipient A B en comunicació amb la bomba de pressió, el canó aspirant de la qual està enganxat amb la canalització de l'aixeta R' mentres que el canó aspirant T' comprimeix aquesta aiga dintre el dipòsit. En fi, un manòmetre M senyala la pressió interior que els taps comporten.

Quan el dipòsit conté els taps per a verificar, s'obren les aixetes R' i r fins que l'aiga s'escapa en r; l'aparell està, aleshores, completament ple d'aiga; se tanquen les aixetes R' i r, s'obra la de la bomba i es fa funcionar aquesta última. Quan el manòmetre marca 5 atmòsferes, se plega de comprimir, se tanquen totes les aixetes i es deixa que la pressió treballi durant algunes hores.

Si la canalització que alimenta l'aixeta R' forneix, com això arriba en gran nombre de viles, aigua baixa forta pressió (unes 2 atmòsferes), se pot suprimir la bomba i deixar l'aixeta R' continuament oberta. Aquesta pressió, perllongada durant unes 12 hores, és suficient. S'obren, aleshores, les aixetes R i r, l'aigua s'escapa i els taps queden a l'eixut deixant veure, a primera vista, totes llurs faltes.

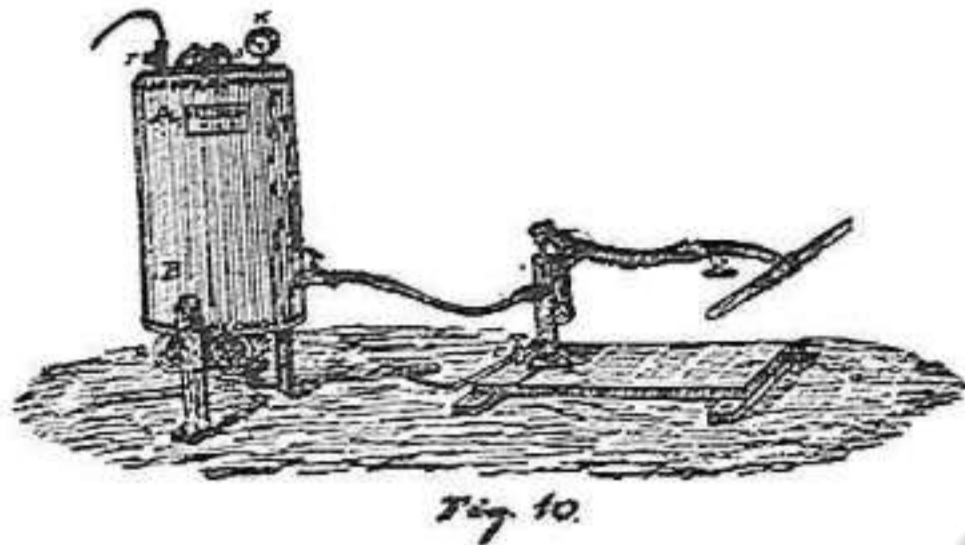

Fig. 10.

El negociant qui, a menys de transformar-se ell mateix en un taper, se proposa verificar un petit nombre de taps presos dels diferents lliuraments que se li fan, té necessitat d'una màquina menys embarrassadora i més manejable. Jo he construït, especialment per aquest usatge, un petit instrument molt elegant que funciona sens embarràs i que ha trobat el seu lloc en el despatx de més d'un negociant.

Un dipòsit A B (fig 11) de coure estanyat, podent contenir 100 taps, s'obra, per damunt, per mitjà d'una ampla cobertora sòlidament mantinguda per brides amb cargols. Damunt de la cobertora hi ha un manòmetre M, que marca la pressió interior de l'aparell. Una bomba de pressió i aspirant P xucla pel canó r l'aigua d'un vas qualsevol i l'escup pel canó t dintre del recipient ple de taps.

Després d'haver comportat, dins d'aquest aparell, 5 atmòsferes durant algunes hores, els taps són tretts i verificats; els dolents són tacats i desfigurats, mentres que els bons són absolutament sense màcula.

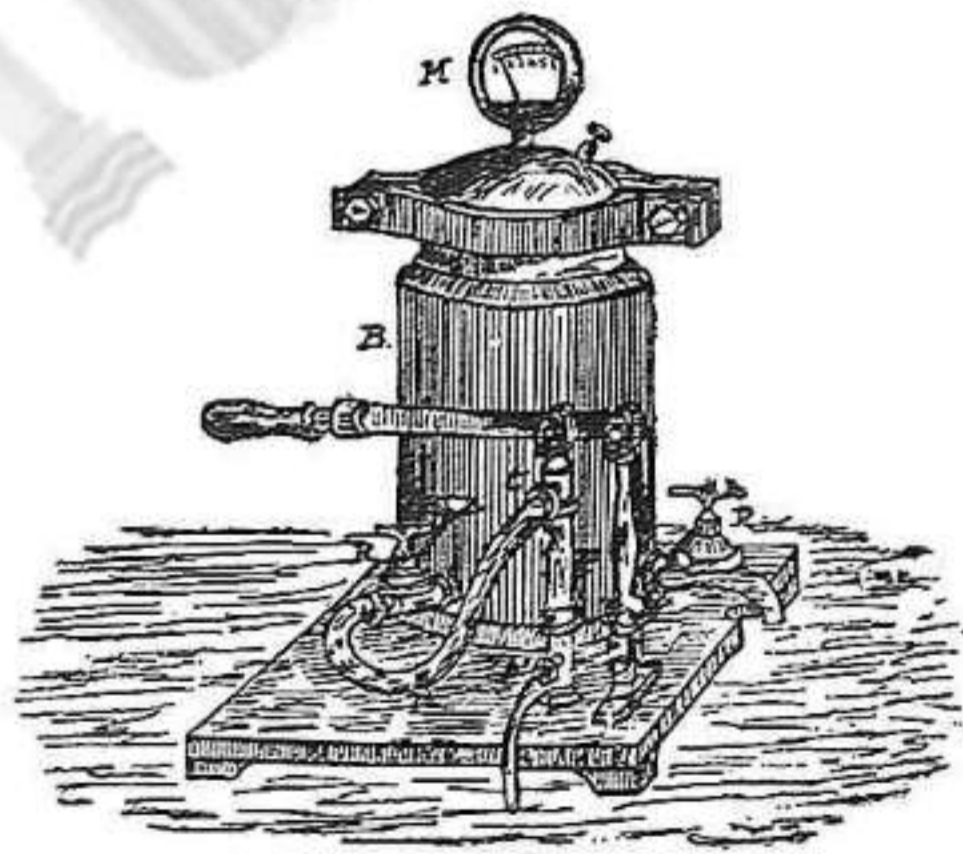

Fig. 11.

J. SALLERON.

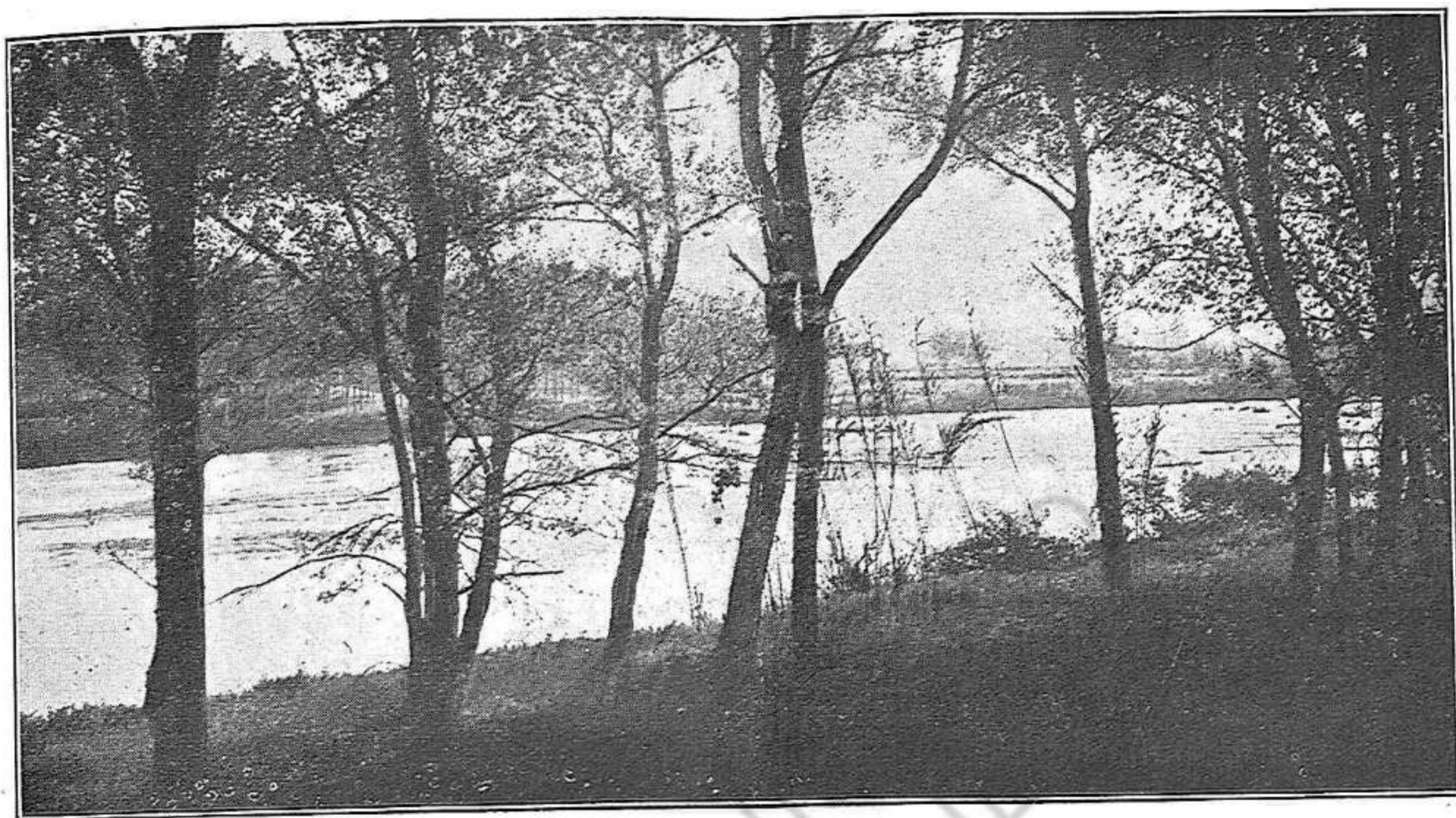
Traducció de MIQUEL VINGUT.

(Continuarà).

CAP - GROS

PITTURA A L'OLI
per JOSEP FIGÀ.

Clixè de n'Huch Sanner.

VORES DEL TER

Crònica local

Interessant, a tot ser-ho, resultà la novena que les filles de Maria consagraren a la Verge, per la circumstancia de predicar-hi el R. P. Manila, molt conegut i apreciat dels fedels palamosins. Sa paraula evangèlica, viva i fogosa, logrà omplir extremadament l'església. Els seus sermons sobre el sacerdot i la penitència foren magistrals i meravellosos, en especial el primer. Galejà l'orador traces d'originalitat, cosa ben difícil en l'oratoria sagrada. Com digne coronament de la novena, la comunió general fou molt lluida. S'escaigué, en aquells jorns, la visita del senyor Bisbe, Dr. Mas, als habitants de Sant Antoni de Calonge, motivada pel propòsit de bastir un temple en aquell poble força gran. La bona rebuda que autoritats, cos del somatén i molts de veïns li tributaren, fou lloada pels calongins i palamosins que hi acudiren. El reflexe dels comentaris és que, en breu, serà començada l'erecció del temple. Amb motiu de les festes de Nadal, fou posada al culte, en l'església palamosina, una imatge de l'Infant Jesús.

Fins a les acaballes de l'any, no ha devallat una companyia de còmics, i encara de pas, com aurenets fredelugues. Veritat que, a fiar-se d'impressions, no poden animar-se els artistes a pendre estada entre nosaltres. Fins a l'estat present, la realitat és tot lo contrari de ço que es ve parlant. L'èxit del cine ho diu clar. Els còmics dirigits per en Santacana, escamats com pescadors

qui pesquen en nèt, sols provaren una calada; però bé els valgué l'esquer, en bona fè, tot i ennegrir l'esperit del poble, ja prou atribulat, amb dues tragèdies glaçadores: *Espectres* de n'Ibsen i *El Llop* d'en Cornet. L'autor del *Llop* assistí a la representació recollint aplaudiments, i de n'Ibsen i de sa obra ne fou donada una conferència explicativa, qui no estalvià pas les discussions. Bons actors té la companyia, i, noresmenys, el conjunt fluixejà. Bona voluntat manifestà en Santacana, però *Espectres* és obra del repertori de còmics eminentíssims. Una setmana després, la Companyia de soldats, convertida en companyia de còmics, oferí un espectacle de beneficència amb el concurs de la senyora Soto, artista professional. Representaren *Agencia de informes comerciales*, *La mesa de los muertos*, del llorejat poeta palamosí en Francesc de A. Marull i de n'Anselm Duque; *Cuento inmoral* i *Mala nit*. En la primera obra l'emoció cohibí i alterà els aficionats; però després, trencat el gel, tots ells se rescabalaren. El distingit sargent Valentín recità molt bé el monòleg *Cuento inmoral*. L'afició dels soldats és molt laudatoria. L'enhorabona. L'enhorabona també, altra volta, a l'Agrupació Lírica. El mateix dia just, el 30, en que actuaren l'any passat, ho feren també en el present, amb la nota extraordinària de l'ornamentació del teatre amb garlandes de flors, una dedicatòria llumínica dels admiradors de la companyia i draperies penjant de les llotges amb els noms de les obres representades. Foren ofertes a les damiseles de l'Agrupació toies de flors que elles, en actitud graciosa de remerciament, llençaren, en part, al senyor Pamies. El simpàtic mestre, és clar, somrigué satisfet, per trobar ben pagada la seva labor. Bisaren *El cabo primero*. A pler va riure-hi el públic com en el jorn de l'estrena. No cal afegir res a ço que diguerem en la ressenya última. Cantava el programa l'especial encís de poder fer sortir a la llum de la bateria l'autor de l'entremès *Pit i fòra*, premiat en el concurs de MARINADA. Fóra estada una bella ovació, perquè l'autor és l'actor ben conegut i molt distingit del Teatre Català, en Lluís Puiggarí. L'obra ja porta el nom d'entremès, i, com a tal, el públic ha d'aplaudir-lo, car és tot ell salpicat de xistos. Bon quadre formaren la senyoreta Xicoira i els senyors Pagès, Torrent i Xicoira, guanyant-se l'aplaudiment general. No mos cansarem mai de felicitar al director en Pelai Pagès: ho fem avui calurosament per ço com se distingí de manera admirable en totes les obres. L'única cosa qui no l'acompanyà en l'entremès esmentat, fou la condició de sa veu atenorada: canviava's el personatge com bé calia, però la veu sempre resultava igual. En *El Duo de la Africana* desempeñà el temptador paper d'empresari amb molta de soltura i gracia. Per ço, el primer quadre fou esplèndit; els altres no ho resultaren, perquè hagueren de lluitar els cantaires amb una atmòsfera carregada de fum. Una menció de la senyoreta Xicoira és ben digna, car va lluir-se en el paper de característica. També hem de mencionar la senyoreta Garriga.

Nova empresa reobrí les portes del Cine Ideal. Hi continúa amenitzant les sessions el distingit pianista en Lluís Ferrer. Amb motiu de la competència, el Cine Carmen ofereix bones atraccions.

El moviment musical s'accentúa i s'aviva. Com or, són buscades les bones veus; i les bones veus, contentes de poder cantar, se comprometen amb l'Agrupació Lírica, s'inscriuen a l'Orfeó. A tota hora hi han ensajos. L'ensopiment rural és desaparegut de la vila. Ja ningú no podrà dir que no es fa res. Un vol de palamosins anà a Girona a sentir el gran violinista Manén. A l'església, cantà la Capella, el dia 8, la missa XVIII de Haller; la repetí el dia de Nadal, i el 23 cantà amb brillantesa el Requiem de Perosi. El chor de filles de Maria donà a conèixer l'inspirada Ave Maria de Botazzo i motets d'en Millet, Mn. Romeu i Mn. Serra. L'orquestra de la Gorga tingué el bon gust d'interpretar una selecció de fragments d'Aïda en la vetllada de l'Agrupació Lírica; fou delitosament escoltada. En el Casino «El Puerto» pogué lluir-se l'orquestra «La Principal» de Palafrugell.

La nova d'esser els taps contrabàn de guerra, fou, per desgracia, confirmada. Incontinent, la Cambra de Comerç d'aquesta vila i la de Sant Feliu se reuniren per tal d'obviar les dificultats d'exportació a Suïça. El dia 11 hi hagué a Palamós reunió general, resultant-ne l'acord de que una comissió nodrida anés a Madrid a clamar ajut per a l'industria espanyola qui més sofreix de la guerra europea. De Palamós sortiren el President de la Cambra i Director de MARINADA en Martí Roger, l'acabalat fabricant en Martí Montaner i el meritíssim alcalde n'Emili Pagès. A la Vila i Cort, juntats amb el diputat en Salvador Albert, gestionaren activament l'assumpte, retornant satisfets per haver el convenciment de que la solució no es perderà pas pels governants espanyols. Tothom s'animà per a recaure després en trist dubte. En finir l'any, alguna fàbrica ja s'és vista forçada a reduir encara més els jornals. Mala escaiença amb les festes alegres!

Finà sos dies, el 22, donya Emilia Milans, mare de l'administrador de l'Aduana, nostre amic en Josep Costa, qui, amb motiu del dol, ha pogut constatar les nombroses amistats que en el poble té guanyades. Els funerals per l'ànima de la difunta (q. a. C. s.) foren lluidíssims.

El mestre de l'Escola Graduada, senyor Mísser, ha permutat amb el mestre de Pineda senyor Cusachs.

Els somniadors de la rifa sofriren desencant perquè sols han caigut sòrts petites a Palamós.

Hi hagueren balls el dia de Santa Lluçia i el de la fira, i en canvi no n'hi hagué al Casino «El Puerto» per Nadal. La fira de Sant Tomàs va desapareixent.

Ornamenta el carrer Major el nou establiment d'en Jaume Mas.

Sorpresa agradable causa el ressorgiment footballístic, després de la llarga tongada de repòs.

Els premis del concurs de MARINADA foren exposats a casa d'en Manel Llorens, produint admiració.

Aprehengueren els carrabiners 8 fardos de tabac.

Amb la sorpresa que ja és de presumir, mos afrontarem en el carrer amb japonesos. Eren mariners del vapor japonès *Itsukushima Maru*, el primer qui ha ancrat en nostre port. Com que regalaren totes les estores amb que portaven aconduït un carregament d'arròs, molta de gent n'haurà dit bé de llur passatge.

Feliç any nou a tots els lectors desitgem cordialment. Deu faci que el 1916 sigui lluminós en l'història per un congrés de pau.

De l'estranger

No és pas solament a Berlín que s'ha parlat de la pau aquestes darreres setmanes; també se n'ha parlat a la Cambra anglesa. No fou pas una llarga discussió com en el Reichstag, més, una declaració categòrica del primer ministre. Es un símptoma que no cal pas desconèixer. Fins ara els governs no volien sentir res sobre aquest punt; tota paraula de pau els semblava per demés; l'ocasió, deien, no és pas arribada. Ara, Mister Asquith, sol·licitat per un diputat de comunicar al parlament les proposicions eventuais de pau que podrien esser fetes al govern, ha respost que no podrien pendre cap compromís, a menys que els estats enemics fessin proposicions serioses de pau general. Aquestes proposicions, ha dit, serien sotsmeses promptament als governs dels aliats, segons els termes del pacte de Londres.

Aixís, d'un costat o altre, es declara que s'està disposat a examinar les proposicions de l'adversari. Es el primer pas; més, encara resta a recórrer un espai immens. Pels aliats les proposicions serioses estan fonamentades, es comprèn, sobre l'abandonament de tots els territoris ocupats pels imperials.

Els alemanys hi consentirien aital volta, malgrat les afirmacions conqueridores de Mr. Spahn, qui reclama les adquisicions territorials necessaries a la salvaguarda dels interessos alemanys. Els socialistes i els lliberals se mostren, de més a més, contraris a tota nova anexió, i ja se sab lo que llur influencia pesa en l'imperi: quasi gens. Emperò, no cal pas oblidar que si l'Alemanya té penyores importants, sos adversaris en tenen també de precioses; tenen la mar i les colònies alemanyes; tot el comerç exterior de l'Alemanya es troba paralitzat per llurs flotes. La baixa precipitada del canvi demostra que si l'Alemanya és encara molt forta baix el punt econòmic, ses finances se ressenten força de la guerra. Aixís el vot dels socialistes, contrari a tota nova anexió, podria bé respondre a les intencions de l'Alemanya tota, desitjosa de pau. Més, resta la qüestió més dolorosa, la de l'Alsàcia i Lorena. Sobre

aquest punt els alemanys se mostren unànims, els socialistes i tothom. I la Polònia? I les indemnitzacions a Bèlgica?... La pau és desgraciadament encara molt llunyana.

M. Tisza n'ha parlat també, en nom del govern húngar, abans d'en Bethmann-Hollweg i en el mateix sentit que ell. I en fi, el Papa en sa allocució al Consistori ha repetit que la pau no més podia resultar de concessions mutues. Emperò, Benet XVe qui, pocs dies abans, parlava tan severament dels protestants, ha trobat solament tres o quatre mots per a l'Armènia, «miseríssima Armènia» on la sang dels cristians raja a doll, on els clergues són martiritzats en nom de Jesucrist. Com establir la tan desitjada pau, si la justícia resta ultrajada d'una manera tan crudel? — G. W.

Sport

Foot-Ball

Deixàrem de parlar-ne el nombre passat perquè no teníem res a senyalar. Durant el darrer mès, els nostres foot-ballistes s'han entrenat repetides vegades, amb el fi d'animar els esperits, els quals estaven bastant desmoralitzats, i per a aquest fi se tingué una reunió de socis jogadors, els quals, després de molt discutir, acordaren, per unanimitat, contribuir amb la quantitat de 25 cèntims cada setmana tots els socis jogadors i la quota senyalada els protectors. En la reunió hi assistí el digne senyor President Honorari i jutge-quefe del «Palamós F. C.» en Gaspar Matas, qui, completament restablert de la crudel malaltia que per tant temps mos el tenia allunyat, mos encoratjà donant-nos bones impressions i prometent aportar una quantitat mesal pel realçament de la societat.

No cal dir que amb l'ajut desinteressat del Sr. Matas i la fermesa i entusiasme dels nostres jogadors, serà un fet el que la societat *Palamós F. C.*, es desiliurarà per un sempre del seu pessimisme i empenirà novament el camí victoriós a que mos tenia acostumats.

Per a aquest mès estàn anunciats varis partits, dels quals posaré al corrent als llegidors de MARINADA. — C. Sénrab.

Publicacions rebudes

Memoria de l'Hospital de Palamós.

De *Lectura Popular*: «Poesías», d'en Josep Serra i Campdelacreu; «Barguenques», d'en Bonaventura Sabater; «Poesías», d'en Jeroni Rosselló; «L'arc de Barà», d'en J. Ramón i Vidales; «Narracions», del Marquès de Camps.

Calendari Bloc Català.

Moviment del port durant el mes de Desembre de 1915

ENTRADES		TONELATGE	SORTIDES		TONELATGE
Vapors	20	14.908	Vapors	20	14.908
Barcos de vela	12	882	Barcos de vela	11	834

Operacions de la Caixa d'Estalvis

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	Llibretes noves
40	1.881'59	16	2.847'45	1

Estació pluviomètrica

Aiga recollida durant el mes de Desembre: 29'5 mm.

Registre civil

Mès de Desembre.

Naixements: 1. Josep Prats i Sori. — 2. Maria Vidal i Monells. — 3. Francisco Blanco i Batlle. — 4. Adrià Roselló i Auger. — 5. Adrià Sardó i Parals. — 6. Roç Segura i Valentina. — 7. Francisca Buch i Domènech. — *Innomenats:* 1. Matas i Solís. — 2. Casanovas i Bosch. — 3. Montoliu i Toràn.

Defuncions: 1. Maria Vancells i Bonas, 2 mesos. — 2. Clara Colls i Perralles, 80 anys. — 3. Prim Mas i Argelat, 80 anys. — 4. Amadeu Costey i Laviña, 54 anys. — 5. Antòn Margarit i Bajandas, 63 anys. — 6. Isabel Jorba i Badía, 53 anys. — 7. Martí Mola i Calzada, 30 anys. — 8. Martí Sala i Frigola, 59 anys. — 9. Emilia Milans i Water, 70 anys. — 10. Cecili Joanals i Matllería, 27 anys. — 10. Antòn Amat i Batlle, 59 anys.

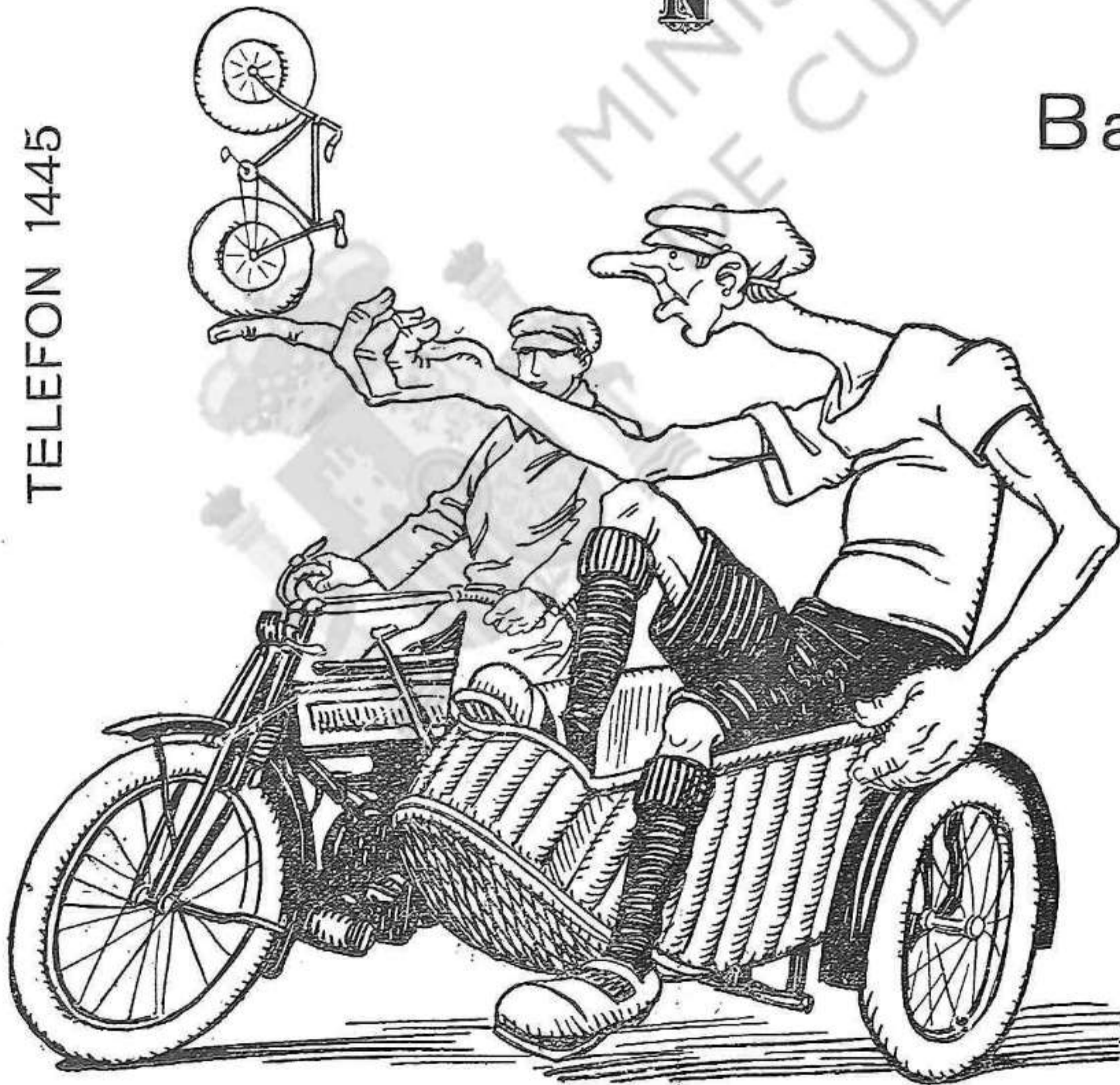
Matrimonis: 1. Ramón Vidal i Palmada amb Redempció Saló i Masllorens. — 2. Joan Lloret i Planas amb Emilia Gómez i Martínez. — 3. Joan Masdeu i Juanals amb Ampar Portés i Alberola. — 4. Carles Carbó i Suquet amb Maria Guich i Vidal. — 5. Joan Moreno i Fernández amb Maria Escandell i Torres. — 6. Francisco Horta i Verdera amb Joaquina Camps i Fàbregas.

RESUM DE L'ANY 1915: *Naixements*, 154; *Defuncions*, 100; *Matrimonis*, 33; *Aborts*, 8.

CICLES SAN ROMÀ
MOTOS

S
U
N

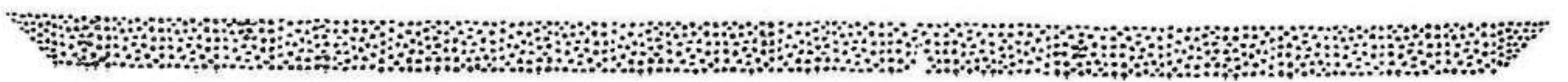
TELEFON 1445

Balmes,

62

B
A
R
C
E
L
O
N
A

RESERVAT

Tintura Brillant

JOAN ANTOJA

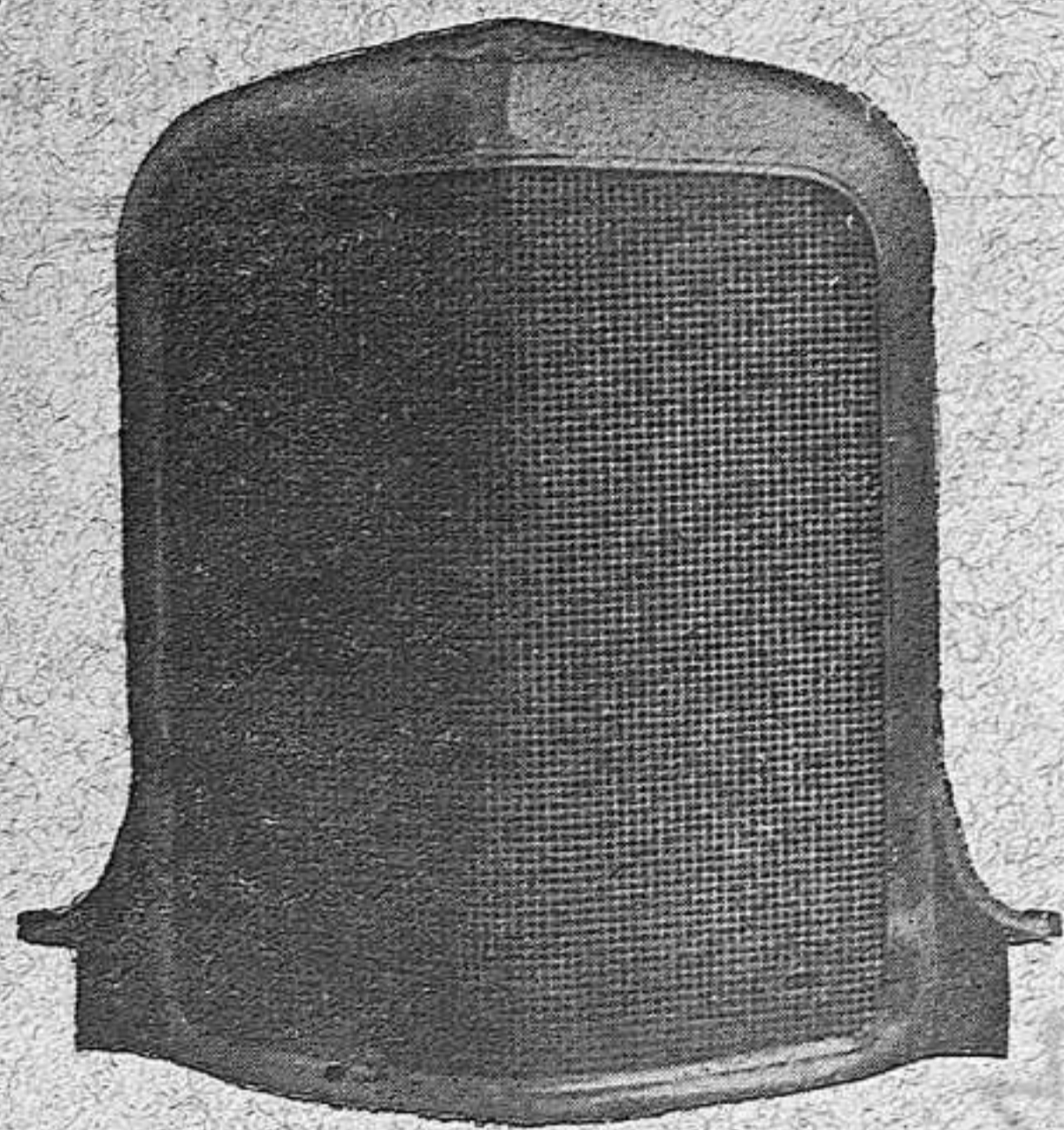
• Mar, 39 •

BADALONA

Fàbrica de Radiadors per a Automòbils

UNICA CASA
A ESPANYA

Ricard Corominas

Proveïdor de la Reial Casa

Reparació dels mateixos.

Fars, Botzenes, etc. etc.

Argüelles Granvia Diagonal, 458 - Telefon 7788

BARCELONA

Fàbrica a Madrid, Monteleón, 28 - Telefon 3584

HIVERN 1915-16

- ▣ Immens assortit en gèneros ▣
- Novitat ▣ Confecció esmeradíssima
- ▣ Preus sens competència ▣

RESTAURANT

TELEFON 67

JEROGLIFIC

Platja de LA FOSCA

**BA BE BI BO i BU
NIC**

**SANT JOAN DE PALAMÓS
(Costa Brava)**

Primera Colonia estiuenca marítima de Catalunya. — «Xalets» per a famílies. — Servei de Hotel i de Restaurant. Obert tot l'any.

TINTORERIA "LOS MIL COLORES"

DESPATX :
Passeig de Castelar

Antòn Güell

TALLERS :
Carretera de S. Joan

PALAMÓS

Se tenyeixen i renten tota classe de vestits, cortinatges, mantes de viatge, alfombres, etc. :: :: APRESTS AL CILINDRE.

Adroher Germans

Telefon, 212 - Apartat, 18 - Telefon interurbà, 3

GIRONA

MAQUINARIA ELECTRICA
: MATERIAL ELECTRIC :

RESERVAT

A. Bañeras

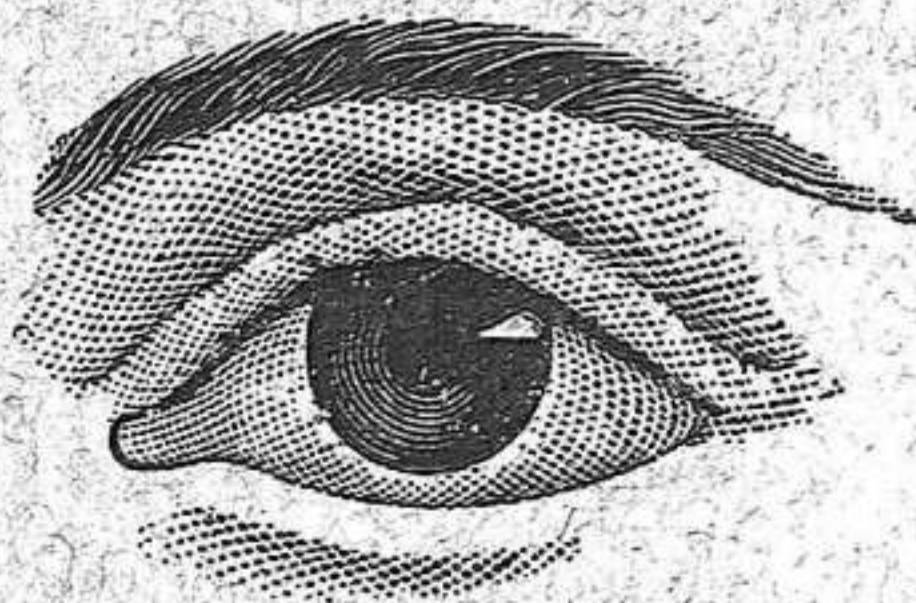
Gran Ebanisteria MANEL BRUNET

PALAMÓS

Especialitat en artístiques motlures i marcs per a quadres i retrats. Llits, guardarrobes, calaixeres, espills, etc. etc., de gust exquisit. Esmerats treballs d'Ebanisteria :: Aquesta casa es distingeix per la seva pulcritut i bon gust en tots els articles que serveix al públic, en especial els MOBLES.

LA VISTA COM ALS 15 ANYS

Graduació amb l'Obtòmetre, gratuïta.

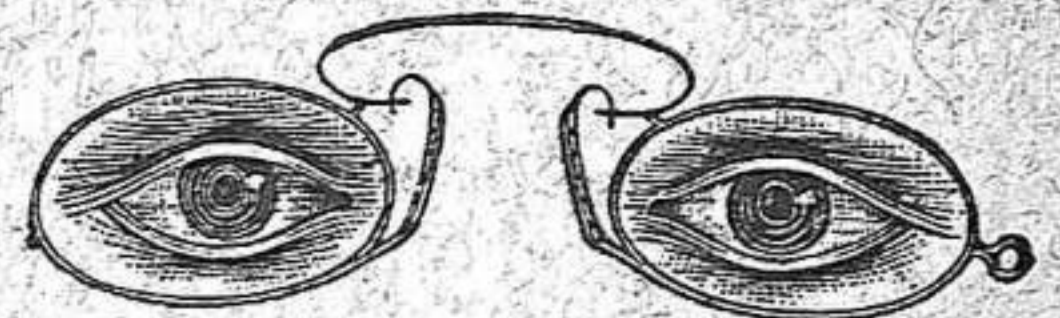

Aparell pràctic i científic. Erros impossibles. Corregix tots els defectes de la vista. Presbícia, Miopía, Hiperpía i Astigmatisme simple i complicat. Ulleres, Lentes i aparells òptics de totes classes.

Orriols, Optic

Carrer de Munt, 51

— PALAMÓS —

MAGÍ VIÑALS

TRANSPORTS I ADUANES

Carrer Cristina, 2
- Barcelona -

TELÉFON, 1692

Cases a Port-Bou, Cer-
: bère, Irún i Hendaya:

Mobles : Artístics

BUSQUEZS

Ciutat, 9
BARCELONA

Premiats amb les més altes Recom-
penses en totes les EXPOSICIONS.

Dues primeres medalles
Barcelona 1907.

Decoració. Grans existències. Nous models en tots els estils.

TALLERS : Bellafilla, 3 i 5. - BARCELONA.

— TELEFON 2.314 —

SERVEI FIXE I SETMANAL DE
BARCELONA A ROSAS

I VICE-VERSA, AMB ESCALA A
S. Feliu de Guixols i Palamós
— PEL VAPOR —

N. AMPURDANÉS

Sortida de BARCELONA: Tots els Dimecres.
Id. de PALAMOS: Tots els Dissabtes.

CONSIGNATARIS: Barcelona, D. Enric Freixas, Cristina 5,
(baixos). Telefon, 1585. — St. Feliu de Guixols, D. Joan For-
tó. — Palamós, D. Félix Ribera. — Rosas, D. Josep Rahola.

Un agua mineral para todos

tan bienhechora y tan eficaz como la mejor agua mineral, bebida en el manantial mismo, que debéis beber a toda edad, en todo momento del día, durante o después de las comidas, estéis o no enfermos. Eso es la que obtendréis vosotros mismos, haciendo disolver en un litro de agua ordinaria un paquete de

Lithinés del Dr Gustin

Esta agua de tal modo mineralizada, es deliciosa para beber y aún pura. Ligeramente gaseosa y muy refrescante, se mezcla a todas las bebidas y principalmente al vino, al cual dá un sabor exquisito. Por sus propiedades radio-activas y curativas, esta agua mineralizada previene o cura en su misma casa a los que hacen de ella un continuado y regular uso, en las afecciones de

Riñones, Vejiga, Hígado, Articulaciones

Los Lithinés del Dr Gustin, se venden en latas metálicas en todas las farmacias del mundo.

12 PAQUETES hacen 12 LITROS de agua mineral, por UNA PESETA.

214 bis

: GALLINES :

i demás aus de corral, se crien grasses, bones i més ponedores, usant

≡ AVIOL MAS VIDAL ≡

UNIC PATENTAT. - Cura radicalment el « Moquillo » (brom), verola i mal de coll. - Es la salvació dels polls i fa la riquesa dels avicultors.

De venda a PALAMÓS: Casa Comerç de D. NARCIS FONT, Carrer Major, 9

Representant per a Espanya: M. NOLLA ROVIRA, Ponent, 30, 1.er - BARCELONA.

FUNDICIÓ i Tallers mecànics i elèctrics

Tomàs, Solés i C.^{ia} en Cta.

CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA

Telefon Urbà n.º 242

Telefon Interurbà per a conf. n.º 6

JOSEP COMAS

Envelats, Cortinatges, Tribunes i Adornos de totes menes.

Artístiques il·luminacions de gas acetilè i electricitat.

GIRONA: Carrer de la Barca, 17.

BARCELONA: » Lancaster, 2.

IMPORTANT

Despatx i Taller de Mecànica Dental de **Francisco Francés**

Reconstrucció i reparació de Dentadures Artificials.

Dentadures d'or : Treballs de pont : Corones d'or

PREUS MODICS.

Plaça de la Murada, 5. Palamós.

EMILI NOYA

INSTAL·LACIONS

per a aigua, gas i electricitat

: Reparacions de maquinaria :

Fòra cabells blancs

❖ Tintura ❖

Brillant

= ÚNIC REPRESENTANT =

Francisco CONCHS

Carrer Major, 57. Palamós

Sucursal de Jaume Mas Galtés

Major, 1

PALAMÓS

Queviures, Ultramarins, Colonials, Conserves de tota classe.

• CAFÉS • TORRATS • DIARIAMENT •

VINS, XAROPS i LICORS de varies marques i preus.

Camises a Mida.
Colls i Punys.
Pijames, Bates.
Impermeables.
Albernuços.
Calçotets.
Gorres.
Guants.

E. FUREST

Passatge de Madoz 6, i Plaça Real 4

Gèneros de punt.

Abrics inglesos.

Corbates.

Bisuteria.

Bastons.

Paraigües.

Perfumeria.

Mocadors.

Barcelona

ARTICLES DE SPORT

GRAN SASTRERIA de JOAN PRAT

(CASA FUNDADA EN 1855)

ESPECIALITAT EN UNIFORMES

Barcelona: Baixada Sant Miquel, 5
Pasatge del Crèdit, 10

Majó i Planas. - Barcelona

Importadors directes d'Olis minerals.

Fàbrica de grasses per a la industria

- - - a Hospitalet del Llobregat.

Corretges, Gomes, Amiants, - - -

- - - Estopades i Caps de Cotó.

CORRESPONDENCIA : Fernando, 12, entl.º (Entrada Vidre, 2)

LA BENGALINE

Pintura ————— Esmalt

Corts, 653 - BARCELONA

CH. LORILLEUX Y C.^a

H. IBÉRICA DEL PADRE
OSTATGE I HABITACIONS

Propietari: **JOSEF ROCA**

Comte Assalt, 11 i Lancàster, 2. **BARCELONA**

Se parla francès. — Espaioses habitacions. — Timbres i llum elèctrica. — Servei esmerat. — Casa fundada en 1849.

S'avisava als Senyors Viatgers que la casa no té cotxe ni corredor en les estacions ni en els molls. Els cotxes de la Central el portaran a l'establiment, si es que ho sol·licita, com també el tramvia que porta la creu roja, que els deixa davant el carrer Conde del Asalto.

DONNICO BONNET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Fabricant de les EXQUISIDES ESPECIALITATS MUNDIALS

Gran licor ESTOMACAL BONNET

Anís refinat EL TROMPO

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ

Primera casa a Espanya d'articles per a l'industria suro-tapera.

Colonials, Drogues, Ferreteria, Papers pintats, Productes químics, Ultramarins, Vins i Licors, etc. etc.

Representant de Caixes i Bascules :

BAUCHE, de Reims.

PIBERNAT, de Barcelona.

EXPORTACIÓ A TOTS ELS PAISOS

MINISTERIO DE CULTURA

